

Dosarul nr. 2ra-1187/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. O. Dvornic)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cotruță, V. Sârbu, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

15 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul recurentului Andrei Popa, avocatul Serghei Mocanu și a recursului declarat de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Daniel Pantea,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Andrei Popa împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la exercitarea urmăririi penale într-un termen rezonabil, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 20 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către reprezentantul apelantului Andrei Popa, avocatul Serghei Mocanu, a fost casată integral hotărârea din 10 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea parțială a cererii de chemare în judecată depusă de către Andrei Popa, în partea constatării încălcării dreptului acestuia la exercitarea urmăririi penale în privința sa într-un termen rezonabil în cadrul dosarului penal, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Andrei Popa a sumei în mărime de 20 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și a sumei de 1000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată,

c o n s t a t ă:

La data de 18 ianuarie 2021, Andrei Popa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la exercitarea urmăririi penale într-un termen rezonabil, repararea prejudiciului moral cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 01 noiembrie 2016 de către SUP al IP Buiucani în baza art. 191 alin.(5) Cod penal a fost pornită urmărirea penală în cauza nr. 2016032850.

Afirmă reclamantul că, ulterior, la 23 decembrie 2016, Andrei Popa a fost recunoscut în calitate de bănuțit, iar la data de 23 martie 2017 a fost pus sub învinuire în cauza penală nr. 2016032850 în baza art. 42,191 alin.(5) Cod penal.

Mai afirmă reclamantul faptul că, la 29 iunie 2020 cauzele penale nr. 2013790011 și nr.2016032850 au fost conexate.

Menționează acesta că, prin ordonanța procurorului delegat în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale mun. Chișinău, Viorel Gaina, la 26 august 2020, Andrei Popa a fost scos de sub urmărirea penală în cauza penală nr. 2013790011.

Sușține reclamantul că, dreptul acestuia la examinarea cauzei penale într-un termen rezonabil a fost încălcat prin durată excesivă a procesului de peste trei ani, iar pornind de la prevederile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, instanța este obligată să constate încălcarea dreptului subiectiv a lui Andrei Popa la examinarea în termen rezonabil a procesului penal și să dispună încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul reclamantului a prejudiciului moral în mărime de 5000 euro.

Cere reclamantul constatarea încălcării dreptului subiectiv la exercitarea urmării penale într-un termen rezonabil în cadrul dosarului penal nr. 2013790011 precum și repararea prejudiciului moral în mărime de 5000 euro cât și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 4000 lei.

Prin hotărârea din 10 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 20 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către reprezentantul apelantului Andrei Popa, avocatul Serghei Mocanu, a fost casată integral hotărârea din 10 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea parțială a cererii de chemare în judecată depusă de către Andrei Popa, în partea constatării încălcării dreptului acestuia la exercitarea urmării penale în privința sa într-un termen rezonabil în cadrul dosarului penal, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Andrei Popa a sumei în mărime de 20 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și a sumei de 1000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că, soluția dată de prima instanță este în contradicție cu circumstanțele cauzei, instanța nu a constatat corect toate circumstanțele, concluziile fiind neîntemeiate și contradictorii cu materialele cauzei.

Din materialele cauzei rezultă că, la data de 18 ianuarie 2021, Andrei Popa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la exercitarea urmării penale

într-un termen rezonabil, repararea prejudiciului moral cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată.

La caz, sa constatat că, la data de 01 noiembrie 2016 de către SUP al IP Buiucani în baza art. 191 alin.(5) Cod penal a fost pornită urmărirea penală în cauza nr. 2016032850.

În acest context, la 23 decembrie 2016, Andrei Popa a fost recunoscut în calitate de bănuït, iar la data de 23 martie 2017 a fost pus sub învinuire în cauza penală nr. 2016032850 în baza art. 42,191 alin.(5) Cod penal. Mai mult, la 29 iunie 2020 cauzele penale nr. 2013790011 și nr. 2016032850 au fost conexate.

Ulterior, prin ordonanța procurorului delegat în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale mun. Chișinău, Viorel Gaina, la 26 august 2020, Andrei Popa a fost scos de sub urmărirea penală în cauza penală nr. 2013790011.

Astfel, dreptul reclamantului la examinarea cauzei penale într-un termen rezonabil a fost încălcat prin durata excesivă a procesului de peste trei ani, iar pornind de la prevederile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, instanța este obligată să constate încălcarea dreptului subiectiv a lui Andrei Popa la examinarea în termen rezonabil a procesului penal și să dispună încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul reclamantului a prejudiciului moral în mărime de 5000 euro.

La caz, instanța de apel just a constatat că, suma de 20 000 lei pentru repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil de exercitare a urmării penale, constituie o satisfacție echitabilă a despăgubirilor, și ar atinge scopul și finalitatea prevăzută de lege.

De asemenea, instanța de apel corect a reținut că, reclamantul nu a pus piedici urmării penale, dar nici nu a intervenit cu cereri de accelerare, acordând termen organului de urmărire penală pentru efectuarea acțiunilor necesare aflării adevărului.

Prin urmare, la calcularea prejudiciului cauzat, întemeiat, instanța de apel a concluzionat că, suma de 5000 euro pretinsă în calitate de prejudiciu moral, este una exagerată în raport cu încălcarea invocată, iar suma prejudiciului de 20 000 lei, ținând cont de termenul urmării penale, miza reclamantului, interesul și complexitatea procedurii poate fi considerată ca o compensare ce ar aduce la o satisfacție echitabilă persoanei vătămate, și este una corelativă cu practica judiciară pe cazuri similare.

Mai mult ca atât, Colegiul ține să accentueze că, reieșind din practica judiciară în instanțele naționale și recomandarea Consiliului Uniunii Avocaților din 30 martie 2012 privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, ordinul de plată anexat la materialele cauzei, faptul că acțiunea a fost admisă parțial, urmează a fi admisă parțial și pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 4000 lei, cu încasarea sumei de 2000 lei, ce constituie cheltuielile de asistență juridică suportate în cadrul examinării cauzei civile.

Din considerentele menționate, Colegiul conchide că, instanța de apel corect

a ajuns la concluzia de a admite cererea de apel depusă de reprezentantul apelantului Andrei Popa, avocatul Serghei Mocanu. A dispus casarea integrală a hotărârii din 10 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea parțială a cererii de chemare în judecată depusă de către Andrei Popa, în partea constatării încălcării dreptului acestuia la exercitarea urmării penale în privința sa într-un termen rezonabil în cadrul dosarului penal, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Andrei Popa a sumei în mărime de 20 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și a sumei de 1000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

La 26 mai 2021, reprezentantul recurentului Andrei Popa, avocatul Serghei Mocanu a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel din 20 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a a deciziei instanței de apel în partea cuantumului prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, cu modificarea în această parte a sumei cu titlu de reparare a prejudiciului moral de 5000 euro și a sumei de 4000 lei cheltuieli de judecată.

La 06 august 2021, reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Daniel Pantea, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel din 20 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe din 10 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea recursurilor, recurenții au exprimat dezacordul cu decizia recurată, calificând-o ca fiind neîntemeiată și pasibilă de casare în temeiul prevederilor art. 432 alin. (1), (2) lit. a) și (4) din Codul de procedură civilă.

Reprezentantul recurentului Andrei Popa, avocatul Serghei Mocanu și reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Daniel Pantea au opinat că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 01 iulie 2021 și la 09 august 2021 instanța de recurs a comunicat participanților la proces recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 175).

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 20 mai 2021, iar cererile de recurs au fost depuse la 26 mai 2021 și la 06 august 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale participanților la proces la 28 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice și oficiului poștal,

conform scrisorii de însoțire (f.d.164, 165), însă careva date ce ar confirma recepționarea acestora de către recurenți la actele cauzei lipsesc. Astfel, recursurile sunt declarate în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de către reprezentantul recurentului Andrei Popa, avocatul Serghei Mocanu și reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Daniel Pantea, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de către reprezentantul recurentului Andrei Popa, avocatul Serghei Mocanu și reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Daniel Pantea, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul părților recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre

probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera ca fiind inadmisibile recursurile declarate de către reprezentantul recurentului Andrei Popa, avocatul Serghei Mocanu și reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Daniel Pantea.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către reprezentantul recurentului Andrei Popa, avocatul Serghei Mocanu și recursul declarat de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Daniel Pantea, împotriva deciziei din 20 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat